

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Boekbespreking van: Crisis bargaining and the armsrace: a theoretical model

Faber, J.

Citation

Faber, J. (1986). Boekbespreking van: Crisis bargaining and the armsrace: a theoretical model. *Acta Politica*, 21: 1986(2), 241-243. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3449501>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3449501>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

van genocide door Israël en de steun aan de Sovjetunie toen deze zich verzette tegen een procedurevoorstel voor een snel onderzoek door deskundigen in geval van beweerd gebruik van bacteriologische en chemische wapens, waarvan onder andere in Afghanistan, Laos en Cambodja sprake was: 'India stood with the Soviets, in almost complete isolation from the Non-Aligned Bloc, which it was then chairing' (p. 250). Franck wijst in dit verband op het grote belang van het beginsel van 'disaggregation': het uit elkaar spelen van de NAM, de beweging van niet-gebonden landen. Al naar gelang het strijdpunt kan men van bepaalde niet-gebonden landen steun krijgen, waarbij het voor de VS zelf vaak het verstandigst is zoveel mogelijk op de achtergrond te blijven.

Voor zover er zwakheden zijn in dit voortreffelijke boek, betreft dat de wellicht wat overdreven aandacht voor de moeilijke positie van Israël binnen de VN. Het is stellig zo dat de Arabische staten elke mogelijke gelegenheid te baat nemen om in steeds fellere bewoordingen Israël aan de kaak te stellen. Ook is het zo dat Israël zich in de VN alleen kan handhaven dank zij de steun van zijn machtige bondgenoot de Verenigde Staten. Men kan zich echter afvragen of Israël in de praktijk wel zoveel last heeft van de telkenjare aangenomen resoluties; deze hebben meer iets van een ritueel zonder veel feitelijke consequenties. Franck erkent overigens wel dat Israël ook wel eens aanleiding geeft voor internationale kritiek, maar gaat daar nauwelijks op in. Qua geïsoleerde positie doet Israël niet onder voor Zuid-Afrika, welk land in het boek veel minder aandacht krijgt, terwijl er toch wel enige overeenstemming lijkt te bestaan in de houding van de Assemblee tegenover de beide landen. Het verschil is waarschijnlijk dat Franck sympathieker staat tegenover de opvattingen van de meerderheid van de lidstaten, zoals neergelegd in VN-resoluties, ten opzichte van Zuid-Afrika dan ten opzichte van Israël.

Interessant in het licht van latere ontwikkelingen zijn Francks opmerkingen over de dwangpositie waarin secretaris-generaal Oe Thant kwam te verkeren ten tijde van het Egyptische verzoek in 1967 tot terugtrekking van de eenheden van de United Nations Emergency Force langs de Israëlisch-Egyptische grens. Twee van de landen die contingents hadden geleverd, India en Joegoslavië, dreigden hun troepen eenzijdig terug te trekken, als Oe Thant lang zou hebben gearzeld aan het Egyptische verzoek te voldoen, door bij voorbeeld de zaak eerst aan de Algemene Vergadering voor te leggen. Zolang de VN niet over eigen troepen kunnen beschikken, blijven de VN-vredesoperaties een hoogst onzekere zaak. Het eerder genoemde recente terugtrekken van het Nederlandse UNIFIL-detachement vormt daarvan een recente illustratie (Franck noemt UNIFIL 'a failure except by comparison to any alternative', p. 178).

Heel sterk zijn de slothoofdstukken die respectievelijk handelen over de beschuldiging van door VN-organen gehanteerde 'dubbele standaarden' ('partly false, partly true, partly irrelevant') en de noodzaak voor de Verenigde Staten hard terug te slaan, wanneer zij worden aangevallen ('playing hard-ball'). In een slotwoord stelt Franck vast dat er zich omstandigheden kunnen voordoen waarin de Verenigde Staten er verstandig aan zouden doen de Verenigde Naties te verlaten. In zo'n geval zou echter aan drie voorwaarden moeten worden voldaan:

- een uitvoerig goed geïnformeerd openbaar debat in de VS, zo mogelijk

leidend tot een nationale consensus terzake;

- de Amerikanen zouden niet alleen moeten uittreden, maar in samenhang met hun belangrijkste bondgenoten, waaronder ook niet-Europese;
- er zou een geloofwaardig plan moeten klaarliggen voor een alternatief forum voor het bedrijven van multilaterale diplomatie, om isolering of een herleving van het isolationisme te voorkomen.

Franck ziet uittreden echter duidelijk als een laatste, weinig aantrekkelijke uitweg. Voorshands meent hij dat het Amerikaanse nationale belang beter gediend is met een voortzetting van het VN-lidmaatschap. Het feit dat hij uitreding serieus in overweging neemt, illustreert echter eens te meer de crisis waarin de Amerikaanse deelname aan de Verenigde Naties thans verkeert.

P.R. Baehr

P. Allan, **Crisis bargaining and the armsrace: A theoretical model**, Ballinger Publishing Company, Cambridge (Ma.), 1983, 155 p.

Dit boek is ontstaan als gevolg van de schrijvers onvrede met de sterke nadruk op historische beschrijvingen van het wederzijdse gedrag van regeringen in crisissituaties in de leer der internationale betrekkingen. Het analytische karakter van de gekozen benadering om het wederzijdse crisisgedrag van regeringen te verklaren, blijkt uit de gepresenteerde volgorde van onderwerpen, namelijk: theorievorming en mathematische operationalisaties (hst. 2 t/m 5); wiskundige formalisatie van het theoretisch model (hst. 6); en empirische toetsing van het theoretisch model middels waarnemingen van het wederzijdse crisisgedrag van de USA en de USSR over de periode 1946-1963 (hst. 7). Een dergelijke analytische benadering maakt het mogelijk om uitspraken te doen over de geldigheid en betrouwbaarheid van de theoretische verklaring van crisisgedrag tussen regeringen. Dergelijke uitspraken kunnen echter niet worden ontleend aan fenomenologische benaderingen in historische beschrijvingen van crisisgedrag tussen regeringen.

Crisisgedrag tussen twee regeringen is in dit boek opgevat als escalatie en de-escalatie van conflicten en van de bewapeningswedloop. Voor de verklaring van het wederzijdse crisisgedrag van twee regeringen worden zowel non-rationele als rationele begrippen gehanteerd. De non-rationele begrippen zijn: stress waaronder besluitvorming binnen een regering plaats vindt: verwachtingen binnen een regering omtrent het gedrag van de opponent; en standvastigheid van een regering in crisissituaties. De rationele begrippen zijn: militaire machtsverhoudingen tussen beide landen; en de economische basis van militaire macht in ieder land.

Stress, waaronder de besluitvorming binnen een regering plaats vindt, is in hoofdstuk 3 vertaald in een subjectief tijdsbegrip, namelijk als het aantal bedreigingen en hun intensiteit aan het adres van een regering toenemen, zal de desbetreffende regering vaker en sneller moeten reageren. De leden van die regering zullen het gevoel krijgen dat de tijd om besluiten en maatregelen te nemen korter wordt dan in niet-crisissituaties, i.e. de subjectieve tijd verloopt sneller. Deze variabele maakt

het mogelijk om een plotselinge escalatie of de-escalatie van conflicten en van de bewapeningswedloop tussen twee landen te verklaren. Een index van het aantal ontvangen bedreigingen en hun intensiteit wordt gebruikt om de objectieve of fysische tijd (klokke-tijd) te vertalen in subjectieve of sociale tijd. Dat beide regeringen dezelfde subjectieve tijd wordt toebedeeld is mijns inziens onterecht. Regeringen van 2 verschillende landen hoeven elkaar niet in dezelfde mate te bedreigen en ze kunnen ook nog tegelijkertijd in verschillende mate worden bedreigd door regeringen van andere landen in het internationale systeem.

Verwachtingen binnen een regering omtrent het gedrag van de opponent zijn in hoofdstuk 4 geoperationaliseerd als mathematische verwachtingen. In deze operationalisatie zit een herinneringscoëfficiënt voor gebeurtenissen, die in het verleden plaats vonden. Voor beide regeringen in een onderzocht landenpaar is dezelfde waarde voor deze coëfficiënt ingevuld. Ook deze handelingswijze is mijns inziens onterecht, omdat verschillen in tempo van regeringswisselingen en verschillen in procedures, die bij besluitvorming binnen regeringen worden gevolgd, aanleiding kunnen geven tot verschillen in gevormde verwachtingen omtrent het gedrag van de opponent.

In hoofdstuk 5 wordt de politieke macht van een regering gedefinieerd als het produkt van standvastigheid en de militaire machtsverhoudingen met betrekking tot de opponent. Standvastigheid is geoperationaliseerd als de balans van verwachtingen omtrent het eigen gedrag en dat van de opponent, d.i. een soort van index voor het falen c.q. succes van het regeringsbeleid in het verleden inzake het weerstaan van bedreigingen met militaire middelen afkomstig van de opponent. Indien dergelijk regeringsbeleid in het verleden regelmatig op een fiasco uitliep, zal de desbetreffende regering in steeds mindere mate in staat zijn om adequaat op een bedreiging door de opponent te reageren en eerder toegeven aan diens eisen. Bij verlies in een confrontatie met de opponent worden zowel het nationale economisch potentieel als de aanwezige voorraad militaire machtsmiddelen aangetast. Tevens zal de binnenlandse oppositie tegen de conversie van economische naar militaire middelen toenemen. Het zou beter zijn geweest de variabele standvastigheid in het theoretische model te vervangen door variabelen, die binnenlandse economische en sociale ontwikkelingen weergegeven. Dan kunnen binnenlandse economische en sociale ontwikkelingen elkaar beïnvloeden, zodat verminderde militaire machtsformatie niet alleen het gevolg hoeft te zijn van falend crisisgedrag door de regering, maar ook het gevolg kan zijn van economische recessie en veranderingen in de nationale inkomensverdeling. Politieke macht van een land wordt dan equivalent aan militaire machtsverhoudingen. De mate waarin een regering bereid is te investeren in defensie (of militaire macht) is verondersteld afhankelijk te zijn van het verschil tussen wat er aan militaire machtsmiddelen aanwezig is en wat noodzakelijk wordt geacht. De aanwezige militaire macht is uitgedrukt middels de defensie-uitgaven in het desbetreffende jaar. Hetgeen noodzakelijk wordt geacht om de opponent te weerstaan bij gebruik van diens politieke macht is een functie van: het verwachte crisisgedrag van de opponent; de hoeveelheid militaire macht van de opponent; en de omvang van de eigen economische basis van militaire macht (gemeten middels het BNP). De invloed van de omvang

van de nationale economie op de gewenste voorraad aan militaire macht wordt opgevat als een indicatie van binnenlandse invloeden op de groei van de defensie, zoals van het militair-industrieel complex, van binnenlandse oppositie etc. Zoals eerder reeds is opgemerkt hadden deze invloeden wel uitgebreider in het theoretisch model gespecificeerd mogen zijn. Aan de hand van de politieke macht van twee regeringen heeft Allan twee dimensies van preferenties voor gedragscombinaties van twee regeringen ontwikkeld. Met behulp van deze twee dimensies worden asymmetrische en symmetrische spelsituaties uit de speltheorie aan elkaar gerelateerd. Hierdoor kunnen diverse 2x2 spelsituaties op uniforme wijze worden beschreven en verklaard.

In de bovengenoemde verzameling van begrippen, waarmee Allan het wederzijdse crisisgedrag van twee regeringen tracht te verklaren, mis ik de de-escalerende werking van wederzijdse handel tussen twee landen op het crisisgedrag van de betrokken regeringen.

De verklaring van escalatie en de-escalatie van conflicten en van de bewapeningswedloop tussen twee landen behelst de verklaring van veranderingsprocessen. Doordat de begrippen stress en verwachtingen geoperationaliseerd zijn op basis van een continu tijdsverloop, zijn deze veranderingsprocessen middels differentiaal-vergelijkingen aan elkaar gekoppeld in één mathematisch model, namelijk een non-lineair simulatiemodel (hst. 6). Het mathematisch model is nader onderzocht met betrekking tot zijn vermogen om cyclisch gedrag na te bootsen. Dit blijkt mogelijk te zijn.

In hoofdstuk 7 is getracht middels het simulatiemodel het wederzijdse crisisgedrag van de USA en de USSR over de periode 1946-1963 na te bootsen. Daartoe dienen eerst de onbekende parameters in de verschillende differentiaal-vergelijkingen te worden geschat. Deze schattingen zijn verkregen door in een numeriek computerprogramma de modelresultaten te vergelijken met gegevens uit secundaire bronnen en hun onderlinge verschillen te minimaliseren. De uiteindelijke resultaten van het simulatiemodel en de gegevens afkomstig uit secundaire bronnen zijn weergegeven in verschillende grafieken. Het is jammer dat er geen cijfers vermeld zijn, die de mate weergeven, waarin het simulatiemodel de gegevens uit secundaire bronnen reproduceert, zoals de verklaarde variantie of de 'root mean square error'. Een indicatie hiervan kan alleen worden verkregen door visuele inspectie van de gepresenteerde grafieken. Het simulatiemodel reproduceert alle belangrijke crisissituaties en de bewapeningswedloop tussen de USA en de USSR over de periode 1946-1963 op voortreffelijke wijze. Voordat uitspraken kunnen worden gedaan over de geldigheid en de betrouwbaarheid van de theorie, die vervat is in het simulatiemodel, zou dit model eerst op meer empirische cases moeten worden toegepast.

Dit boek is een uiterst waardevolle bijdrage aan de leer der internationale betrekkingen door het grote aantal nieuwe gezichtspunten dat het bevat, die middels een empirische case op hun houdbaarheid worden getoetst. De gepresenteerde stof heeft een hoge moeilijkheidsgraad en is sterk gecondenseerd weergegeven. De inspanning, die het lezen van dit werk vereist, wordt echter ruimschoots beloond.

J. Faber